

Lisätiedot:

hallinnon erityisasiantuntija Pilvi Kalliomaa, puh. 050 411 0202
hyvinvointipäällikkö Laura Salomaa, puh. 040 194 8508
sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan suunnittelija Krista Rimpilä,
puh. 050 566 8800
kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Nuorisolain 24 §:n mukaan kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevista asioista.

Kuntalain 26 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä.

Talousarviossa vuodelle 2025 yhtenä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteenä on vaikuttamistoimielinten toiminnan kehittäminen ja osallisuuden vahvistaminen. Vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintasääntöjen yhdenmukaistamisen ja uudistamisen jälkeen on nyt ajankohtaista uudistaa nuorisovaltuuston toimintasääntö ja työskentelytavat edellisten kanssa huomioiden kuitenkin nuorisovaltuuston erityispiirteet.

Valmistelutyön edetessä kaupungin sisäisiä prosesseja on tarkasteltu uudelleen ja valmistelussa on erityisesti painotettu kuntalain 26–28 §:n 2. momentin kohtaa, että vaikuttamistoimielimille on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun. Tuomalla varhaisessa vaiheessa nuorisovaltuuston kautta tietoon nuorten kokemustieto arjen palveluista – koulusta, vapaa-ajasta, liikkumisesta, mielenterveydestä ja asumisesta, voidaan parantaa kaupungin päätöksentekoa. Samalla nuorten osallisuus ja kiinnittyminen kaupunkiin vahvistuvat: vaikuttamisen taidot, yhteisöllisyys ja luottamus kasvavat ja näkyvät myöhemmin aktiivisena kansalaisuutena ja vapaaehtoisuutena. Kaksikielisessä Kauniaisissa nuorisovaltuusto on myös luonteva tapa varmistaa yhdenvertainen osallistuminen suomeksi ja ruotsiksi ja tuoda molempien kieliryhmien näkemykset valmisteluun ja päätöksentekoon. Siksi nuorisovaltuuston toimintaa on tärkeää uudistaa ja kehittää osallisuuden näkökulmasta.

Nuorisovaltuuston uuden toimintasäännön valmistelu aloitettiin yleisellä kyselyllä. Valmistelutyössä on myös kuultu verrokkikuntia hyvistä käytännöistä. Lisäksi valmistelutyössä on käyty läpi Nuva ry:n toimintasääntömalli ja Kuntaliiton ohjeet nuorisovaltuuston perustamiseen ja toimintasäännön laatimiseen.

Nuorisovaltuuston tehtävät on päivitetty käytännönläheisemmäksi ja tehtävissä on huomioitu valmisteluvaiheen, yhteistyön ja tunnettuuden merkitys nuorisovaltuuston toiminnassa.

Voimassa olevaan toimintasääntöön verrattuna ehdotetaan kelpoisuuden osalta, että koulupaikkoja hakevien kotikunnan ei tarvitse olla Kauniainen, mikä siis on mahdollista vaikuttamistoimielinten kohdalla. Kauniaisissa suuri osa yläkoululaisista ja lukiolaisista eivät asu Kauniaisissa ja yhtenä tavoitteena toiminnan kehittämisessä on nuorten kiinnostuksen lisääminen nuorisovaltuuston toimintaan ja toisaalta kaikkien koulujen huomioiminen nuorisovaltuuston kokoonpanossa. Yleisten paikkojen osalta ehdotetaan, että hakijan kotikunnan tulee olla Kauniainen.

Jäsenmääräksi ehdotetaan kahdeksan sijaan 8–10 henkilöä ja ehdotetaan, että henkilökohtaisista varajäsenistä luovutaan. Varsinaisten jäsenten määrää kasvattamalla kokouksiin saadaan riittävä määrä jäseniä ja useammalle nuorelle mahdollistetaan paikka nuorisovaltuustossa. Lisäksi henkilökohtaisten varajäsenten jättäminen pois yksinkertaistaa nuorisovaltuuston toimintaa. Koulupaikkojen lisäksi yleisillä paikoilla haetaan nuoria, jotka olisivat kiinnostuneita edustamaan esimerkiksi omaa harrasteryhmäänsä tai muuta tiettyä teemaa.

Koska nuorisovaltuuston on aikaisemmin ollut haasteita saada riittävästi jäseniä, jatkettaisiin nuorisovaltuuston valintatapana edelleen avointa hakua, mutta haun lisäksi kiinnostuneet nuoret haastateltaisiin. Haastattelukäytännöstä on saatu hyviä kokemuksia muissa kunnissa, mm. Ylöjärvellä. Mikäli jatkossa olisi runsaasti hakijoita, voidaan harkita valintatavan muuttamista.

Jäsenen eroamiseen on lisätty määräykset myös jäsenen erottamisesta. Tällä on tarkoitus turvata nuorisovaltuuston sujuva toiminta ja mahdollistaa muille kiinnostuneille nuorille olla mukana toiminnassa.

Uusina kohtina toimintasääntöön ehdotetaan kummipäättäjää ja nuorisovaltuuston jäsenten omaa työryhmätoimintaa.

Kokousrytmiksi ehdotetaan vanhus- ja vammaisneuvoston tapaan 3 kokousta syksyllä ja 3 keväällä. Varsinaisia kokouksia täydentää nuorten oma itsenäinen työryhmätoiminta, jossa voidaan valmistella nuorisovaltuuston käsiteltäväksi tulevia asioita. Näin itse kokousten kulkua saadaan selkeytettyä ja kokoukset eivät veny turhan pitkiksi.

Tässä uudistuksena esitetään, että koko toimikaudelle nimetyn edustajan sijaan, valtuusto- ja valiokuntaedustus olisi kiertävä nuorisovaltuuston jäsenten keskuudessa. Tämä tukisi demokratiakasvatusta ja tarjoisi kaikille nuorisovaltuuston jäsenille mahdollisuuden osallistua toimielinten kokouksiin.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavalioikunta käsittelee asian kokouksessaan [22.10.2025](#). Nuorisovaltuusto antaa kommenttinsa toimintasääntöluonnoksesta kokouksessaan 23.10.2025. Kaikilta sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan valiokunnilta pyydetään evästys jatkovalmisteluun. Kaikki saadut evästykset ja kommentit kootaan yhteen ja kaupunginhallitukselle viedään päivitetty ehdotus toimintasäännöksi marraskuussa.

Nykyisen nuorisovaltuuston toimintakausi päättyy 31.12.2025, joten toimintasäännön tultua hyväksytyksi avataan haku seuraavalle toimintakaudelle.

Liitteessä on esitetty toimintasääntöön tehtävät päivitykset kaksipalstaisena siten, että vasemmalla ovat nykyiset määräykset ja oikealla vastaavat

päivitettäväksi esitetyt määräykset. Vaikuttamistoimielinten toimintasääntöjen yhdenmukaistamisen takia vasemman palstan pykälänumerointi noudattaa uuden toimintasäännön numerointia. Muutetut kohdat on merkitty keltaisella ja poistetut yliviivattuina.

Kaupungin hallintosäännön 22 §:n hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokuntaa koskevassa kohdassa 9 määrätään, että valiokunta vahvistaa nuorisovaltuuston kesken toimikauden tapahtuvat täydennysvaalit ja edustajien vaihdokset muissa toimielimissä. Mikäli toimintasäännön ehdotukset hyväksytään, tullaan esittämään, että hallintosäännön mainittu kohta kumotaan.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi nuorisovaltuuston uuden toimintasäännön valmistelutilanteen ja antaa evästyksiä jatkovalmistelulle.

.....

Kaupunginjohtaja selosti asiaa.

Päätös:

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi nuorisovaltuuston uuden toimintasäännön valmistelutilanteen ja antoi evästyksiä jatkovalmistelulle.

Liitteet:

Nuorisovaltuuston toimintasääntö

KH 24.11.2025 § 207

467/00.01.01.00/2025

Nuorisovaltuuston toimintasääntöluonnos kävi kommenttikierroksella ja kaupunginhallituksen lisäksi seuraavat toimielimet antoivat evästyksiä jatkovalmistelua varten:

- [Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta 22.10.2025 § 54](#)
- [Nuorisovaltuusto 23.10.2025 § 44](#)
- [Suomenkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta 29.10.2025 § 59](#)
- [Ruotsinkielinen kasvatus- ja koulutusvaliokunta 5.11.2025 § 51](#)

Nuorisovaltuusto käsitteli kokouksessaan 23.10.2025 § 44 toimintasääntöluonnosta kokouksen pääaiheenaan ja luonnos käytiin kokouksessa teemoittain läpi. Jäsenet saivat ensin kirjoittaa aiheittain ajatuksiaan uudistusehdotuksista ylös, minkä jälkeen kommentit käytiin yhdessä läpi ja niistä muodostui nuorisovaltuuston evästyksset. Lisäksi nuorisovaltuusto päätti toimittaa jälkikäteen kantansa teemoihin ”Tehtävät ja jäsenyys” ja ”Edustus muissa toimielimissä”.

Pääosin kaikissa evästyksissä katsottiin, että nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen on tärkeää ja että valmistelun suunta on ollut pääosin onnistunut.

Seuraavaksi on käyty aiheittain läpi saadut evästyksset ja se, miten ne on huomioitu nyt ehdotuksena olevassa toimintasääntöluonnoksessa.

Valmistelun tueksi saadut evästyksset

Muiden kuin kauniaislaisten jäsenyys nuorisovaltuustossa

Saatujen evästysten pohja ehdotetaan nyt, että nuorisovaltuuston jäsenmäärä nostetaan 8–12 jäseneseen, joista enintään 4 voisi olla ulkopaikkakuntalaista nuorta, jotka opiskelevat Kauniaisten kouluissa. Lisäksi ulkopaikkakuntalaisten määrä voisi olla enintään 1/3 jäsenistä. Jokaisesta koulusta voidaan valita 2 jäsentä, joista vain yksi voi olla ulkopaikkakuntalainen. Mikäli kouluille nimettyjä paikkoja jää vapaaksi, täytetään paikat yleisessä haussa hakeneilla nuorilla, joiden kotikunta on Kauniainen.

Ulkopaikkakuntalaisten jäsenyys herätti paljon keskustelua kommenttikierroksella. Nuorisovaltuuston kanta asiaan oli, että ainoastaan Kauniaisissa asuvien tulisi voida toimia varsinaisina jäseninä Kauniaisten nuorisovaltuustossa. Sen sijaan nuorisovaltuusto ehdotti, että Kauniaisten kouluissa opiskelevat oppilaat voisivat osallistua nuorisovaltuuston asettamiin työryhmiin riippumatta kotikunnastaan.

Sekä suomenkielisessä että ruotsinkielisessä kasvatus- ja koulutusvaliokunnassa espoolaisten nuorten mahdollisuus toimia Kauniaisten koulujen edustajina nähtiin yhdenvertaisuuden näkökulmasta perusteltuna. Molemmat valiokunnat totesivat kuitenkin, että ulkopaikkakuntalaisten edustajamäärää tulisi rajata. Vuonna 2024 suomenkielisessä perusopetuksessa oppilaita muista kunnista oli 19,7 % kaikista oppilaista, ruotsinkielisessä perusopetuksessa taas 21,4 %. Suomenkielisessä lukiossa opiskelijoita muista kunnista oli 85,5 % kaikista opiskelijoista, ruotsinkielisessä lukiossa taas 64,9 %. ([Tilinpäätös 2024](#))

Valmistelun yhteydessä on selvitetty, että myös ulkopaikkakuntalainen voi olla vaikuttamistoimielimessä jäsenenä. Juuri uudistettujen vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasäännöissä keskeisenä ajatuksena on, että tärkeintä on yhdistysten ja järjestöjen toiminta Kauniaisten alueella, mutta kyseistä järjestöä edustavan henkilön kotikunnan ei tarvitse olla Kauniainen.

Myös muualta Suomesta löytyy esimerkkejä siitä, että vaikuttamistoimielimessä voi toimia myös ulkopaikkakuntalainen. Esimerkiksi [Oulussa](#) jäseneksi nuorisovaltuustoon voidaan valita nuori, jonka kotikunta on Oulu tai Oulussa opiskeleva nuori. Samoin [Sodankylässä](#) nuorisovaltuustoon voidaan valita Sodankylässä asuvia sekä kouluissa ja oppilaitoksissa opiskelevia nuoria. Esimerkiksi Oulussa vuonna 2024 lukiokoulutuksen aloittaneista 21 %:lla asuinkunta oli edellisenä vuonna eri kuin koulutuksen kunta ([Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen, Lukiokoulutuksen alueellinen liikkuvuus 2024](#)).

Lisäksi valmistelun edetessä on kerääntynyt tietoa siitä, että moni Kauniaisten kouluissa opiskeleva espoolainen monesti myös harrastaa Kauniaisissa ja viettää suuren osan vapaa-ajastaan Kauniaisissa. Näin olleen nuorella, jonka kotikunta ei ole Kauniainen, voi kuitenkin usein olla niin, että arkielämä ja elinpiiri ovat tiiviisti Kauniaisissa ja nuori kokee osallisuutta juuri tässä omassa elinpiirissään ja haluaa luonnollisesti vaikuttaa oman elinpiirinsä asioihin.

Nuorisovaltuuston valintatapa

Suurimmassa osassa evästyksiä kannatettiin nuorisovaltuuston vaalien järjestämistä seuraavalla valintakierroksella. Nuorisovaltuuston lausunnon mukaan nuorisovaltuusto kannattaa haastattelun lisäämistä valintaprosessiin nykyisessä muodossa. Lisäksi nuorisovaltuusto jatkaa, että se pyrkii järjestämään vaalit seuraavalla valtuustokaudella, mikäli kiinnostus nuorisovaltuuston

jäsenyyttä tai toimintaan on riittävä. Jotta toimintasääntö pysy selkeänä, nyt ei esitetä muutoksia nuorisovaltuuston valintaa koskeviin määräyksiin. Sen sijaan vaalien valmisteleminen on nyt kirjattu nuorisovaltuuston käsikirjapohjaan. **Oheismateriaalina** on alustava käsikirjapohja, jota on tarkoitus valmistella eteenpäin uuden nuorisovaltuuston tultua valituksi. Uusi nuorisovaltuusto voi hyväksyä itselleen käsikirjan toiminnan tueksi.

Tähän mennessä nuorisovaltuuston jäsenyys ei ole herättänyt kiinnostusta niin paljon, että ehdokkaita vaaleihin olisi ollut riittävästi. Lisäksi osalle ehdolle asettuminen vaaleissa voi olla asia, jonka vuoksi osa jättäisi kokonaan hakematta nuorisovaltuustoon. Haastattelumallilla pyritäänkin aktivoimaan mukaan juuri sellaisia nuoria, joille vaaleihin ehdolle asettuminen muodostaisi esteen vaikuttamistoimielimeen osallistumiselle, vaikka kiinnostusta vaikuttamiseen sinänsä olisi. Nuorisovaltuustoa ei ole aikaisemmin valittu yleisillä vaaleilla Kauniaisissa, joten vaalien järjestämisen suunnitteluun on hyvä varata riittävästi aikaa. Tulevalla nuorisovaltuuston toimikaudella voidaan panostaa nuorisovaltuuston aktiivisempaan tiedottamiseen ja näkyvyyteen, jolla voidaan parantaa edellytyksiä järjestää vaalit, joissa olisi useita ehdokkaita ehdolla.

Jatkossa tulee kuitenkin tarkkaan pohtia, voiko vaali olla ainoa tapa valita nuorisovaltuuston jäseniä, vai tulisiko kaupungin tietoisesti madaltaa osallistumisen ja vaikuttamisen kynnystä myös niille nuorille, joilla ei syystä tai toisesta ole mahdollisuutta asettua ehdolle vaaleissa. Vastuullisena toimijana kaupungin tuleekin nimenomaan madaltaa osallisuuden kynnystä, ei nostaa sitä liian tiukoilla ja rajaavilla menettelytavoilla, varsinkin kun kyseessä ovat lapset ja nuoret, eli haavoittuvassa asemassa oleva ryhmä.

Lisättäköön, että kaupungin muut vaikuttamistoimielimet valitaan avoimella haulla, ja yhtenä tavoitteena on juuri osallisuuden kynnyksen madaltaminen sekä äänen antaminen myös niille henkilöille, jotka muuten helposti jäävät hiljaisiksi tai näkymättömiksi.

Edustus muissa toimielimissä

Nuorisovaltuusto ehdottaa, että nuorisovaltuusto saa nimittää edustajan kaupunginhallituksen kokouksiin. Todettakoon, että asiaa on vastikään käsitelty hallintosäännön uudistuksen yhteydessä ([KV 16.9.2024 § 38](#)) ja tältä osin ei olla esittämässä muutoksia.

Toimintasääntöluonnokseen on nyt tarkennettu, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon tulee Kauniaiisten ehdokkaiden kotikunnan olla Kauniainen.

Muut evästykset

Nuorisovaltuusto toivoi myös enemmän kutsuja kaupungin tilaisuuksiin. Osa kaupungin tilaisuuksista on suunnattu ainoastaan varsinaisille toimielimille, mutta kun vaikuttamistoimielinten toiminnan käytäntöjä edelleen kehitetään, arvioidaan tätäkin tilaisuuskohtaisesti.

Nuorisovaltuusto kannatti kokousmäärien lisäämistä ja sitä, että puheenjohtajalla olisi oikeus kutsua kokous koolle. Tärkeä painopiste vaikuttamistoimielinten toiminnan uudistamisessa on ollut yhtenäisten toimintatapojen luominen kaupunkiin, jotta vaikuttamistoimielinten toiminta olisi vaikuttavaa ja tehokasta. Kun kokoukset rytmitetään kaupungin valmisteluprosessien mukaan, tulee

kokouksiin käsiteltäväksi ajankohtaisia aiheita vielä valmisteluvaiheessa, jolloin niihin voi ottaa oikea-aikaisesti kantaa. Kaupungin kiristyneistä henkilöstöresursseista johtuen vaikuttamistoimielinten kokousmäärät eivät voi enää jatkossa olla yhtä suuria kuin aikaisemmin. Tämän vuoksi kokousmääriin ei olla esittämässä muutoksia. Sen sijaan työtyhmätoiminnan kautta nuorisovaltuusto voi valmistella omia kokouksissa esiin nostettavia asioita etukäteen. Lisäksi yhteistyössä yhteyshenkilön kanssa nuorisovaltuusto voi arvioida ylimääräisen kokouksen tarpeellisuutta esimerkiksi jonkin kiireellisen asian vuoksi.

Nuorisovaltuusto otti kantaa myös pääsyyn varsinaisten toimielinten käyttämään CloudMeeting-kokousjärjestelmään. CloudMeeting on kokousjärjestelmän lisäksi myös luottamushenkilöiden extranet, jossa kyseisen toimielimen jäsenille jaetaan ei-julkinen ja salassa pidettävä materiaali. Tämän vuoksi nuorisovaltuuston edustajille ei ole mahdollista antaa käyttöoikeuksia CloudMeeting-järjestelmään. Kaikki esityslistojen ja pöytäkirjojen julkinen materiaali julkaistaan kaupungin verkkosivujen kautta.

Nuorisovaltuusto on kokouksessa antamisensa evästysten lisäksi toimittanut jälkikäteen oman ehdotuksena toimintasäännöksi (**oheismateriaalina**). Ehdotukset on käyty läpi osana jatkovalmistelua ja nyt käsiteltävänä olevassa toimintasääntöluonnoksessa on laajennettu työryhmätoiminnan osallistujat koskemaan myös muita kauniaislaisia tai Kauniaisissa opiskelevia nuoria.

Lisäksi monet ehdotuksista voidaan ottaa huomioon nuorisovaltuuston omassa käsikirjassa, jonka uusi nuorisovaltuusto voi itselleen hyväksyä.

Muut päivitykset

Toimintasääntöluonnokseen on lisäksi tehty kielenhuoltoa ja päivityksiä, joiden tarkoituksena on ollut edelleen selkeyttää tehtäviä, varajäsenten valintaa ja kokouskäytäntöjä. Lisäksi loppuun on lisätty määräys voimaantulosta.

Toimintasääntöluonnos on **liitteenä** ja **oheismateriaalina** versio, jossa näkyy muutokset verrattuna nykyiseen toimintasääntöön. Lisäksi **oheismateriaalina** löytyy asiasta tehty lapsivaikutusten arviointi.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus hyväksyy nuorisovaltuustolle liitteenä olevan toimintasäännön, joka tulee voimaan 1.12.2025.

.....

Kaupunginjohtaja sekä sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtaja Mikael Flemmich selostivat asiaa ja vastasivat kysymyksiin.

Keskustelun aikana varapuheenjohtaja Satu Mollgren teki jäsenten Sami Villan ja Helka Hosian kannattamana seuraavanlaisen vastaesityksen 6.1:

”6.1 Kauniaisten nuorisovaltuustoon kauniaislaisia nuoria (Mollgren Satu)

Nuorisovaltuusto on kauniaislaisten nuorten vaikuttamistoimielin, jäseniksi voidaan valita vain kauniaislaisia nuoria. Kaupunginjohtaja valtuutetaan tekemään tämänsisältöiset muutokset toimintasääntöön.”

Asiasta ei saavutettu yksimielisyyttä, joten siitä tuli äänestää. Puheenjohtajan äänestysesityksen mukaan ne, jotka kannattivat pohjaehdotusta äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Mollgrenin vastaesitystä 6.1 äänestivät EI.

Suoritetussa äänestyksessä JAA-ääniä annettiin yksi ja EI-ääniä kuusi. Näin ollen varapuheenjohtaja Mollgrenin vastaesitys hyväksyttiin.

Tarkempi äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjan **liitteenä** olevasta sähköisen kokousjärjestelmän äänestysraportista.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi esityslistan liitteenä olleen nuorisovaltuuston toimintasäännön sillä muutoksella, että jäseniksi voidaan valita vain kauniaislaisia nuoria. Kaupunginhallitus päätti valtuuttaa kaupunginjohtajan tekemään tämänsisältöiset muutokset toimintasääntöön.

Liitteet:

Nuorisovaltuuston toimintasääntöluonnos
Äänestysraportti

Oheismateriaali:

Nuorisovaltuuston toimintasääntöluonnos, muutokset merkitty
Nuorisovaltuuston lisäykset 23.10.2025 evästyksiin ja nuorisovaltuuston ehdotus toimintasäännöksi
Nuorisovaltuuston käsikirjapohja 2026–2027
Lapsivaikutusten arviointi